

Nogmaals: deviezencontrole

De artikelenreeks van drs. J.W. van Doorn, "Deviezenproblemen rondom de Tweede Wereldoorlog", die verscheen in onze vorige jaargang, inspireerde lezer M.A.J. Smit tot het navolgende artikel. De auteur presenteert hierin een aantal stukken uit zijn eigen collectie "Filatelie en Douane".

afb 1: Duitse brief door de deviezencontrole geopend en met zegels gesloten.

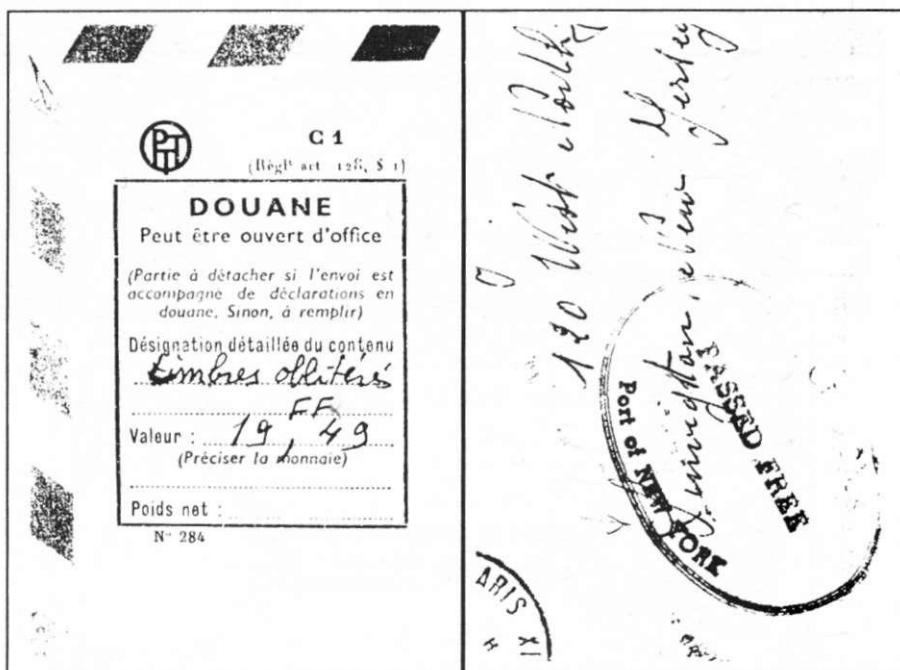

afb 2 Internationale antwoordcoupon uit de brief van afb 1.

Op 31-8-1939 werd door Berlin-Charlottenburg 2 (Auslandbriefprüfstelle) de afgebeelde brief op deviezen gecontroleerd. Deze brief, de sollicitatie van een Duitse dienstbode naar een betrekking in Nederland, bevatte een internationale antwoordcoupon ter waarde van 30 Reichspfennig. De controlerende instantie heeft hierop geen actie ondernomen, en de antwoordcoupon in de brief laten zitten. Daar bevindt hij zich nog steeds, (afbeelding 1 en 2).

Gebruikte postzegels

In 1964 was de verzending van gebruikte postzegels toegestaan, mits de zending voorzien was van de groene douanestrook model C1, welke tevens toestemming inhield voor het openen van de brief, (afbeelding 3).

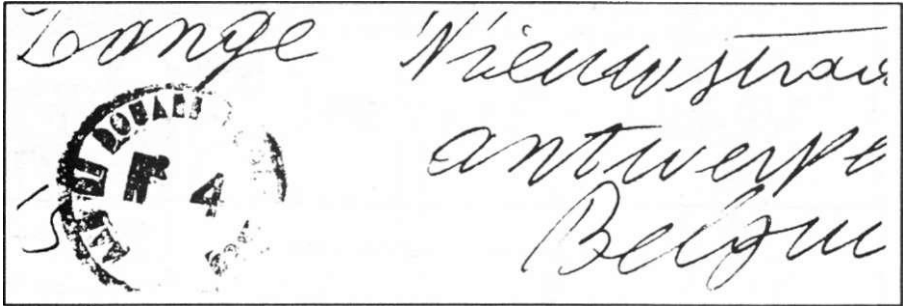

afb 3 (links) Franse brief voorzien van douanestrook C1. afb 4 (rechts) Franse brief met Amerikaans douane stempel.

Deze strook is in de loop der jaren in allerlei vormen gebruikt, maar steeds gedrukt op een groene ondergrond en met modelnummer C1. Dat niet altijd tot opening van een dergelijke brief werd overgegaan, blijkt uit een andere brief uit

hetzelfde jaar. De Amerikaanse douane heeft zich hier beperkt tot het aanbrengen van haar paarse stempel (afbeelding 4) U.S.Customs/passed free / Port of New York

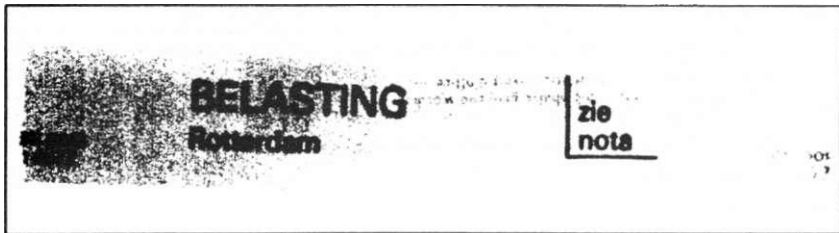
Ook in België past men deze regel toe. De tekst (in zwart) op stuk van afbeelding 5 luidt: Aan de douane voorgelegen. Nr 4

afb 5 Nederlandse brief in België voorzien van een douane stempel

Toestemming

Om brieven te kunnen openen is toestemming nodig hetzij van de afzender, hetzij van de geadresseerde. Een voorbeeld zagen we al bij strook C1. Afbeelding 6 en 7 hebben hier ook betrekking op. Onder het doorschijnende Rotterdamse belastingstrookje aan de voorzijde van de brief bevindt zich een wit strookje van het Antwerpse douanekantoor: **Douane C1/ mag ambtshalve geopend worden.** Na controle te Rotterdam is de brief weer gesloten met een groene strook P 4505 van het kantoor Rotterdam Inklaring. Overigens wordt van de geadresseerde ook op eenvoudige wijze toestemming verkregen tot het openen van een zending. Na aankomst van een pakket uit het buitenland waarbij de factuur ontbreekt, ontvangt men van de PTT het formulier P2418. Door invulling kan men de PTT verzoeken, de zending vrij te maken en af te leveren aan de geadresseerde.

afb 6 Strook P4577 op Belgische brief naar Nederland.

ptt post

ADMINISTRATION DES POSTES DES PAYS-BAS

Deze zending is ingevolge een door de afzender/geadresseerde verleende machtiging voor douane-onderzoek ambtshalve geopend.

Cet envoi a été ouvert d'office pour la visite de la douane en vertu d'une autorisation accordée par l'expéditeur/le destinataire.

Uitwisselingskantoor
Bureau d'échange

RE. Inkl

Datum
Date

14 NOV. 1989

Paraf
Paraphe

P 4505

afb 7 Geopende brief uit België gesloten met etiket P4505

De laatste regel van dit formulier van afbeelding 8 behelst de toestemming: **De ondertekening van dit formulier houdt tevens toestemming in, dat PTT Post tot opening van de zending kan overgaan.** Overigens is het de taak van de PTT-ambtenaren, de daarvoor in aanmerking komende pakketten bij de douane af te leveren, dan wel ze te voorzien van het bekende stempel "Vrij van belasting". Zendingen met dit stempel worden slechts steekproefsgewijs gecontroleerd door de douane.

aangifte ten invoer tot verbruik te doen (goederen invoeren tegen eventuele betaling van belasting)

de zending op een ander adres af te leveren dan is vermeld op de douaneverklaring nl.:

Naam _____ Adres _____

Postcode en woonplaats _____

de zending uit te reiken met een document _____ Indien bestemd voor provisie en scheepsbehoeften tevens vermelden

naam van de boot en nationaliteit _____ Douanepost/licplaats _____

de zending met een document _____ door te zenden naar een:

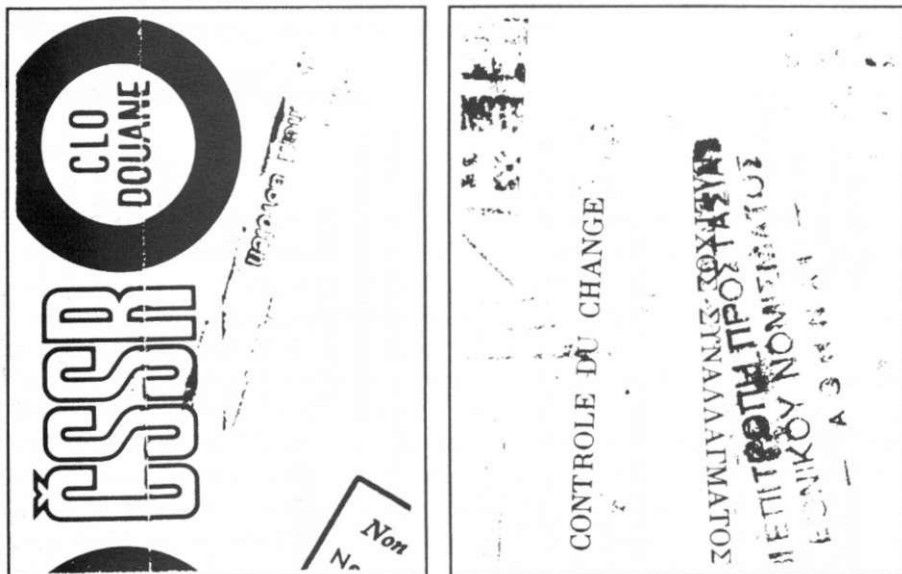
(aankruisen wat van toepassing is) ruimte voor tijdelijke opslag (douane opslag/ ôf _____

entrepot (entrepot opslag). Type/vorm entrepot _____

van de firma _____ Adres _____ Te _____

Voor de geldelijke gevolgen, die voor PTT Post mochten voortvloeien uit de aangifte overeenkomstig bovenstaande opgaaf, dan wel uit de niet tijdige zuivering van het (de) ingevolge de gegeven opdracht opgemaakte belastingdocument(en), stelt hij zich aansprakelijk. De ondertekening van dit formulier houdt tevens toestemming in, dat PTT Post tot opening van de zending kan overgaan.

afb 8 Deel van formulier P2418 waarmee geadresseerde toestemming geeft tot opening van post.

afb 9 (links) Door douane uit Tsjechoslowakije geopende brief, afb 10 (rechts) Griekse brief naar Engeland mei controle strook.

Verboden te ruilen

In onze contreien is de deviezencontrole op buitenlandse postzendingen in 1953 stilzweigend afgeschaft. In het Oostblok is men er veel langer mee doorgedaan. Afbeelding 9, een zending postzegels voor een verzamelaar in het toenmalige Tsjechoslowakije, werd in 1981 door de douane geopend (zonder toestemming), en na controle verzegeld en teruggezonden naar de afzender. Het ruilen van postzegels buiten de officiële kanalen in Praag om is in 1981 nog verboden.

Grieks

Tenslotte nog een voorbeeld uit Griekenland. De afgebeelde enveloppe (afbeelding 10) werd na censuur gesloten met een sluitstrook, met daarop in het Grieks en in het Frans de tekst "Controle Bank". Over de deze strook is in paars het stempel van de controlerende instantie geplaatst: **BI, Bewakingsteam Stads-munt Athene**. De brief is van 22-X-1950. Kennelijk werd was er in die tijd ook in Griekenland behoefte aan controle op de post naar het buitenland.

M.A.J. Smit